ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα) της 18ης Νοεμβρίου 1992 *

Στην υπόθεση Τ-16/91,

Rendo NV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα το Hoogeveen (Κάτω Χώρες),

Centraal Overijsselse Nutsbedrijven NV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα το Almelo (Κάτω Χώρες),

Regionaal Energiebedrijf Salland NV, με έδρα το Deventer (Κάτω Χώρες),

εκπροσωπούμενες, αρχικώς, από τον M. A. Poelman, δικηγόρο Eindhoven, και, στη συνέχεια, από τον T. R. Ottervanger, δικηγόρο Ρόττερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο S. Oostvogels, 8, boulevard Pierre Dupong,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον B. J. Drijber, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον R. Hayder, εκπρόσωπος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

Samenwerkende Elektriciteitsproduktiebedrijven NV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα το Arnhem (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τους M. van Empel και O. W. Brouwer, δικηγόρους Άμστερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο M. Loesch, 8, rue Sainte-Zithe,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο να ακυρωθεί μερικώς η απόφαση της Επιτροπής της 16ης Ιανουαρίου 1991, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/32.732 — IJsselcentrale κ.λπ., ΕΕ L 28, σ. 32), καθώς και να υποχρεωθεί η Επιτροπή να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 85 και να εξαναγκάσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να θέσουν τέρμα στη διαπιστωθείσα παράβαση,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kirschner, Πρόεδρο, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas, K. Lenaerts και R. Schintgen, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Ιουνίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της προσφυγής

1 Η υπό κρίση υπόθεση αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή και εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος που ισχύουν στις Κάτω Χώρες, περιορισμούς που απορρέουν, εν μέρει, από συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ των επιχειρήσεων του τομέα του εφοδιασμού με ηλεκτρικό ρεύμα και, εν μέρει, από τη διέπουσα τον εν λόγω τομέα εθνική νομοθεσία.

1) *Οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις*

2 Οι προσφεύγουσες είναι τοπικές εταιρίες διανομής ηλεκτρικού ρεύματος στις Κάτω Χώρες. Εφοδιάζονται με ηλεκτρικό ρεύμα από μια περιφερειακή επιχείρηση διανομής, γνωστή ως IJsselcentrale (ή IJsselmij, στο εξής: IJC).

3 Τον Μάιο του 1988 οι προσφεύγουσες (ή οι προκάτοχοί τους) υπέβαλαν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), καταγγελία στρεφόμενη, μεταξύ άλλων, κατά των IJC και NV Samenwerkende Elektriciteitsproduktiebedrijven (στο εξής: SEP), παρεμβαίνουσα στην παρούσα διαδικασία. Οι καταγγείλασες προέβαλαν διάφορες παραβάσεις των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης που είχαν διαπραχθεί από τη SEP και τις εταιρίες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στις Κάτω Χώρες.

4 Η SEP είναι μια εταιρία που ίδρυσαν το 1949 οι επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στις Κάτω Χώρες προκειμένου να οργανώσουν τη συνεργασία τους. Σύμφωνα με το καταστατικό της, μεταξύ των δραστηριοτήτων της περιλαμβάνονται, ιδίως, η διαχείριση του δικτύου υψηλής τάσεως και η σύναψη συμφωνιών με αλλοδαπές επιχειρήσεις ηλεκτρικού ρεύματος σχετικά με την εισαγωγή και εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος καθώς και η χρησιμοποίηση των διεθνών συνδέσεων του δικτύου.

5 Ξστερα από την καταγγελία των προσφευγουσών, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση η οποία αφορά μια συμφωνία συνεργασίας (Overeenkomst van Samenwerking, στο εξής: OVS) μεταξύ των εταιριών παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, αφενός, και της SEP, αφετέρου.

2) *Η συμφωνία OVS*

6 Η συμφωνία OVS συνάφθηκε στις 22 Μαΐου 1986 μεταξύ της SEP και των μετόχων της (προκατόχων των τεσσάρων παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος που υπάρχουν τώρα στις Κάτω Χώρες). Η συμφωνία δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή.

7 Το άρθρο 21 της συμφωνίας αυτής επιφυλάσσει μόνο στη SEP την εισαγωγή και εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος και επιβάλλει στους μετέχοντες σ' αυτή να ορίζουν, στις συμβάσεις προμηθείας που συνάπτουν με τις επιχειρήσεις διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, ότι οι τελευταίες ούτε θα εισάγουν ούτε θα εξάγουν ηλεκτρικό ρεύμα. Ακριβώς η τελευταία αυτή διάταξη αποτελεί και το αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως και της υπό κρίση διαφοράς.

3) *Το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο*

8 Στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ισχύουσα κατά τον χρόνο της συνάψεως της OVS ολλανδική νομοθεσία ναι μεν δεν απαγόρευε στις λοιπές εκτός των προμηθευτριών επιχειρήσεις να εισάγουν οι ίδιες ηλεκτρικό ρεύμα, πλην όμως εξαρτούσε μια τέτοια εισαγωγή από άδεια την οποία, καταρχήν, μπορούσε να λάβει κάθε ενδιαφερόμενος. Η προσβαλλομένη απόφαση ουδέν διαλαμβάνει σχετικά με ενδεχόμενη ρύθμιση των εξαγωγών ηλεκτρικού ρεύματος.

9 Στις 8 Δεκεμβρίου 1989 τέθηκαν σε ισχύ οι περισσότερες από τις διατάξεις ενός νέου ολλανδικού νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος (Elektriciteitswet 1989). Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού, οι αποκλειστικοί διανομείς (δηλαδή οι τέσσερις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος) και η «κατονομασθείσα εταιρία» (δηλαδή εταιρία που έχει οριστεί από τον Υπουργό Οικονομίας σύμφωνα με το άρθρο 8 του εν λόγω νόμου για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών που προσδιορίζονται από τον νόμο) έχουν ως έργο την από κοινού διασφάλιση της σταθερής και αποτελεσματικής λειτουργίας του εθνικού δημοσίου εφοδιασμού με ηλεκτρικό ρεύμα. Με υπουργική απόφαση της 20ής Μαρτίου 1990, ορίστηκε προς τούτο η SEP.

10 Το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1990, ορίζει ότι η «κατονομασθείσα εταιρία» είναι η μόνη που δικαιούται να εισάγει ηλεκτρική ενέργεια προοριζόμενη για δημόσια διανομή (εφόσον δεν πρόκειται για ρεύμα τάσεως κάτω των 500 V). Επομένως, ο εν λόγω νόμος απαγορεύει στις εταιρίες διανομής να εισάγουν ηλεκτρικό ρεύμα για δημόσια διανομή. Αντιθέτως, σύμφωνα με την προσβαλλομένη απόφαση, από το εν λόγω άρθρο 34 απορρέει ότι ορισμένοι τελικοί καταναλωτές μπορούν να εισάγουν ηλεκτρική ενέργεια για δική τους χρήση χωρίς να απαιτείται πλέον άδεια γι' αυτό. Από το άρθρο 47 προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται γραμμές διαβιβάσεως ηλεκτρικού ρεύματος οφείλουν να θέτουν τις γραμμές αυτές στη διάθεση οποιουδήποτε τις ζητεί για τη μεταφορά του κατ' αυτόν τον τρόπο εισαγομένου ηλεκτρικού ρεύματος.

11 Ο νόμος περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989 δεν ρυθμίζει την εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Εξ αυτού η Επιτροπή συνήγαγε, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε η Ολλανδική Κυβέρνηση, ότι η εξαγωγή αυτή είναι ελεύθερη τόσο όσον αφορά τους διανομείς όσο και τους τελικούς καταναλωτές. Ωστόσο, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει όσον αφορά την εισαγωγή, ο νόμος δεν προβλέπει εν προκειμένω υποχρέωση μεταφοράς.

4) *Η διοικητική διαδικασία*

12 Αιτία για την υποβληθείσα τον Μάιο του 1988 από τις προσφεύγουσες καταγγελία αποτέλεσαν οι ένδικες διαδικασίες που κινήθηκαν λόγω της εφαρμογής, από την IJC, της απαγορεύσεως εισαγωγής και εξαγωγής σε συνδυασμό με την υποχρέωση αποκλειστικής αγοράς, καθώς και η επιβολή μιας φορολογικής επιβαρύνσεως, γνωστής ως συμπλήρωμα ίσης κατανομής κόστους (egalisatiekostentoeslag). Η καταγγελία αφορούσε τα εξής τρία σημεία:

1) τη ρητή απαγόρευση εισαγωγής που περιλαμβάνεται τόσο στη γενική σύμβαση SEP του 1971 (άρθρο 2) όσο και στη συμφωνία συνεργασίας (OVS) του 1986 (άρθρο 21)·

2) την υποχρέωση αποκλειστικής αγοράς που απορρέει από τις συμφωνίες που έχουν συνάψει οι καταγγείλασες με την IJC, υποχρέωση που πηγάζει κυρίως, σύμφωνα με τις καταγγείλασες, από τις σχετικές διατάξεις της OVS·

3) το δικαίωμα της IJC να καθορίζει τις τιμές μονομερώς και το συμπλήρωμα ίσης κατανομής που έχει μονομερώς επιβληθεί στις καταγγείλασες.

13 Με έγγραφο της 14ης Ιουνίου 1989, υπογεγραμμένο από προϊστάμενο τμήματος της Γενικής Διευθύνσεως Ανταγωνισμού (στο εξής: ΓΔ IV), η Επιτροπή γνωστοποίησε στις προσφεύγουσες ότι είχε απευθύνει, στις 8 Ιουνίου 1989, ανακοίνωση αιτιάσεων στη SEP και στα λοιπά συμμετέχοντα στην OVS μέρη. Στο έγγραφο διευκρινιζόταν ότι η διαδικασία αυτή δεν είχε ως αντικείμενο το συμπλήρωμα ίσης κατανομής λόγω του ότι η επιβάρυνση αυτή δεν επηρέαζε ουσιωδώς το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

5) *Η προσβαλλομένη απόφαση*

14 Η προσβαλλομένη απόφαση έχει ως αντικείμενο το άρθρο 21 της OVS, κατά το μέτρο που το άρθρο αυτό αφορά, ή εφαρμόζεται από τη SEP, στις εισαγωγές από ιδιώτες καταναλωτές και κατά το μέτρο που η διάταξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα, μέσω του ελέγχου που ασκείται από τη SEP στα δίκτυα συνδέσεως, την παρεμπόδιση των εισαγωγών και των εξαγωγών που γίνονται από τους καταναλωτές αυτούς καθώς και τις εξαγωγές από τους διανομείς (αιτιολογική σκέψη 20, τελευταίο εδάφιο). Επομένως, έχει σχέση με τις δύο πρώτες αιτιάσεις της καταγγελίας των προσφευγουσών. Αντιθέτως, η απόφαση δεν αφορά την τρίτη αιτίαση της καταγγελίας, δηλαδή το συμπλήρωμα ίσης κατανομής που έχει επιβληθεί από την IJC (αιτιολογική σκέψη 1, προτελευταίο εδάφιο).

15 Με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή διαπιστώνει, πρώτον, ότι η OVS αποτελεί συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ότι η απαγόρευση εισαγωγής και εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από άλλες, εκτός της SEP, επιχειρήσεις συνιστά περιορισμό στον ανταγωνισμό.

16 Καθόσον αφορά, δεύτερον, την επίπτωση του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989 στη συμφωνία OVS, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η SEP θεωρεί ότι ο νέος νόμος ουδόλως έχει μεταβάλει το περιεχόμενο του άρθρου 21 της OVS. Όσον αφορά τις εισαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος, το εν λόγω κοινοτικό όργανο παρατηρεί ότι, καίτοι ο νόμος απαγορεύει τις εισαγωγές αυτές από άλλες, εκτός της SEP, επιχειρήσεις όταν προορίζονται για δημόσια διανομή, οι εισαγωγές είναι, αντιθέτως, ελεύθερες όταν γίνονται από τελικούς καταναλωτές για ιδία τους κατανάλωση. Εξ αυτού συνάγει ότι το άρθρο 21 της συμφωνίας OVS εφαρμόζεται, στον τομέα αυτόν, κατά τρόπο ο οποίος συνιστά καταστρατήγηση του νόμου. Όσο για τις εξαγωγές, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δήλωσε ότι αυτές είναι εντελώς ελεύθερες, όσον αφορά τόσον τις εταιρίες διανομής όσον και τους ιδιώτες καταναλωτές και ότι το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται όσον αφορά τόσον το παρεχόμενο από το δημόσιο δίκτυο ηλεκτρικό ρεύμα όσον και αυτό που παράγεται από τους ίδιους τους καταναλωτές. Αντίθετα προς το καθεστώς που προβλέπεται για τις εισαγωγές, στο μέτρο που αυτές επιτρέπονται, ο νόμος περί ηλεκτρικού ρεύματος δεν επιβάλλει κάποια υποχρέωση μεταφοράς όσον αφορά τις εξαγωγές. Επομένως, ο δυνητικός εξαγωγέας, υπογραμμίζει η Επιτροπή, οφείλει να έρχεται σε συνεννόηση με τη SEP όσον αφορά το ζήτημα της χρήσεως, προς τον σκοπό αυτό, του δικτύου υψηλής τάσεως, ο δε ρόλος που διαδραματίζει εν προκειμένω η SEP εξαρτάται από τον τρόπο κατά τον οποίο αυτή εφαρμόζει το άρθρο 21 της OVS. Από αυτό το σύνολο διαπιστώσεων, η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι η διατήρηση σε ισχύ του άρθρου 21 της OVS, σε συνδυασμό με το θεσπισμένο από τον νέο νόμο καθεστώς, συνιστά πάντοτε παράβαση του άρθρου 85.

17 Τρίτον, η Επιτροπή εξετάζει το ζήτημα αν το άρθρο 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης εμποδίζει, εν προκειμένω, την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1.

18 Συναφώς, διαπιστώνει ότι τόσον η SEP όσο και οι εταιρίες παραγωγής που την αποτελούν είναι επιχειρήσεις επιφορτισμένες με την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Ωστόσο, προκειμένου περί των εισαγωγών και εξαγωγών που γίνονται από τους ιδιώτες τελικούς καταναλωτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή του άρθρου 85 στην OVS δεν εμποδίζει την εκπλήρωση της αποστολής που έχει ανατεθεί στις επιχειρήσεις αυτές. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο απόλυτος έλεγχος επί των εισαγωγών και εξαγωγών που η SEP διαθέτει δυνάμει του άρθρου 21 της OVS δεν είναι απαραίτητος για την εκπλήρωση της αποστολής της γενικώς.

19 Αντιθέτως, καθόσον αφορά τις εισαγωγές που προορίζονται για δημόσια διανομή, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η απαγόρευση που έχει επιβληθεί στις εταιρίες παραγωγής και διανομής σχετικά με εισαγωγή χωρίς διαμεσολάβηση της SEP προβλέπεται επί του παρόντος από το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989.

20 Εξ αυτού η Επιτροπή αντλεί το ακόλουθο συμπέρασμα:

«Η Επιτροπή αποφεύγει στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας δυνάμει του κανονισμού 17 να εκδώσει απόφαση ως προς το αν τέτοιος περιορισμός στον ανταγωνισμό δικαιολογείται κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2. Διαφορετικά, θα ήταν σαν να προέτρεχε του ερωτήματος κατά πόσον ο νέος νόμος συμβιβάζεται με τη Συνθήκη ΕΟΚ, ενώ δεν είναι αυτό το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας» (αιτιολογική σκέψη 50 της αποφάσεως).

21 Για τον ίδιο λόγο, η Επιτροπή δηλώνει ότι δεν μπορεί να αποφανθεί ως προς την απαγόρευση εξαγωγής που έχει επιβληθεί στις επιχειρήσεις παραγωγής στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού. Η επιβολή απαγορεύσεως εξαγωγής για τις εταιρίες παραγωγής στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού συνάγεται από την υποχρέωση παραδόσεως που τους επιβάλλεται με το άρθρο 11 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989. Η διάταξη αυτή υποχρεώνει τους παραγωγούς να παρέχουν το ηλεκτρικό ρεύμα τους μόνο στη SEP και να μην παρέχουν το ηλεκτρικό ρεύμα που τους προσφέρει η SEP παρά μόνο στις επιχειρήσεις διανομής (αιτιολογική σκέψη 51, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως).

22 Τέλος, όσον αφορά την απαγόρευση εξαγωγής που επιβάλλει στις εταιρίες διανομής το άρθρο 21 της OVS, τόσον εκτός όσον και εντός του πεδίου του δημόσιου εφοδιασμού, η Επιτροπή τη θεωρεί αντίθετη προς το σύστημα του νέου νόμου το οποίο ακριβώς ελευθερώνει τις εξαγωγές και, επομένως, φρονεί ότι είναι αμφίβολο αν τα συμβαλλόμενα στην OVS μέρη μπορούν να διατηρήσουν και να εφαρμόσουν την απαγόρευση αυτή. Ωστόσο, σε περίπτωση που η απαγόρευση αυτή θα εξακολουθούσε να ισχύει, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από το άρθρο 90, παράγραφος 2 (αιτιολογικές σκέψεις 51, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, και 52 της αποφάσεως).

23 Διαπιστώνοντας ότι θέμα εξαιρέσεως σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 3, δεν μπορούσε να τεθεί, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση στο διατακτικό μέρος της οποίας προβλέπεται κυρίως:

«*Άρθρο 1*

Το άρθρο 21 της συμφωνίας συνεργασίας (OVS) που συνάφθηκε στις 22 Μαΐου 1986 μεταξύ των προκατόχων των σημερινών τεσσάρων επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, αφενός, και των NV Samenwerkende Elektriciteitsproduktiebedrijven, αφετέρου, όπως εφαρμόζεται σε συνδυασμό με τον πραγματικό έλεγχο και την πραγματική επιρροή στη διεθνή παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, καθόσον το εν λόγω άρθρο έχει ως σκοπό και συνέπεια τον περιορισμό της εισαγωγής από ιδιωτικές βιομηχανίες και της εξαγωγής της παραγωγής εκτός του πλαισίου της δημόσιας παροχής στις επιχειρήσεις διανομής και ιδιωτικές βιομηχανίες στις οποίες περιλαμβάνονται και όσες παράγουν ηλεκτρικό για ιδία χρήση.

Άρθρο 2

Οι εταιρίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 πρέπει να λάβουν όλα τα δέοντα μέτρα για να παύσει η παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 1. Προς τον σκοπό αυτό πρέπει να υποβάλουν στην Επιτροπή, εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της αποφάσεως σχετικά με την παύση της παραβάσεως, προτάσεις προκειμένου να τεθεί τέρμα στην παράβαση.»

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της αποφάσεως, η οποία εξάλλου κοινοποιήθηκε και στις προσφεύγουσες, αποδέκτες της είναι η SEP και οι τέσσερις εγκατεστημένοι στις Κάτω Χώρες παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος.

Η διαδικασία

24 Στις 14 Μαρτίου 1991 οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή για τη μερική ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής. Αντιθέτως, δεν προσέβαλαν την απόφαση τα συμβαλλόμενα στην OVS μέρη.

25 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικώς. Κατόπιν αιτήσεώς της, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Ιουλίου 1991, επετράπη στη SEP, με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 8ης Οκτωβρίου 1991, να παρέμβει υπέρ της καθής.

26 Στις 20 Μαρτίου 1991 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει διαδικασίες λόγω παραβάσεως σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης κατά εννέα κρατών μελών, μεταξύ των οποίων και οι Κάτω Χώρες, σχετικά με κρατικά μονοπώλια στον τομέα της εμπορίας ηλεκτρικού ρεύματος. Αντικείμενο των διαδικασιών αυτών είναι κυρίως η εξέταση των εν λόγω μονοπωλίων από πλευράς άρθρου 37 της Συνθήκης. Στις 9 Αυγούστου 1991 απεστάλη στην Ολλανδική Κυβέρνηση το σχετικό έγγραφο οχλήσεως.

27 Στις 20 Νοεμβρίου 1991 η Επιτροπή απηύθυνε στις προσφεύγουσες έγγραφο υπογεγραμμένο από διευθυντή της ΓΔ IV στο οποίο αναφερόταν ότι «δεν μπορεί να δοθεί συνέχεια επί του παρόντος στην καταγγελία σας (...)». Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή πληροφόρησε τις προσφεύγουσες ότι η επιβάρυνση εξισώσεως κατά της οποίας στρεφόταν κατ' ουσίαν η αρχική καταγγελία δεν μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο διαδικασίας βάσει των άρθρων 85 και/ή 86 της Συνθήκης, διότι η εν λόγω εξίσωση δεν επηρεάζει ουσιωδώς το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Όσον αφορά την απαγόρευση εισαγωγής και εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού, η Επιτροπή αναφέρεται στην προσβαλλομένη απόφαση προκειμένου να δικαιολογήσει την άρνησή της να αποφανθεί και να ενημερώνει τις προσφεύγουσες σχετικά με το στάδιο στο οποίο ευρίσκονται οι διαδικασίες που έχουν κινηθεί βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης. Σύμφωνα με το έγγραφο αυτό, η προσβαλλομένη απόφαση μπορεί να ερμηνευθεί ως μερική απόρριψη της καταγγελίας των προσφευγουσών, κατά το μέτρο που πρόκειται για περιορισμούς στην εισαγωγή

ηλεκτρικού ρεύματος στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού κατά την περίοδο που προηγήθηκε της θέσεως σε ισχύ του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989. Αντιθέτως, όσον αφορά τη μεταγενέστερη περίοδο, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η εν λόγω καταγγελία αποτελεί εισέτι το αντικείμενο εξετάσεως βάσει του άρθρου 37 της Συνθήκης, χωρίς να τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του κανονισμού 17. Ισχυρίζεται ότι, στον παρόν στάδιο, δεν είναι δυνατό να προδικαστεί το αποτέλεσμα της εξετάσεως αυτής. Στις 17 Ιανουαρίου 1992 οι προσφεύγουσες άσκησαν κατά του εν λόγω εγγράφου προσφυγή (απόφαση Τ-2/92, Rendo II).

28 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε ωστόσο, αφενός, την Επιτροπή να προσκομίσει αντίγραφο της καταγγελίας καθώς και τη σχετική με τις προσφεύγουσες αλληλογραφία και, αφετέρου, τους δύο διαδίκους να απαντήσουν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σε ορισμένες ερωτήσεις.

29 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις απόψεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 5ης Ιουνίου 1992. Μετά το πέρας της συνεδριάσεως, ο Πρόεδρος κήρυξε τη λήξη της προφορικής διαδικασίας.

30 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 16ης Ιανουαρίου 1991, αποκλειστικά και μόνο κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε ως προς την εφαρμογή του άρθρου 21 της OVS στις εισαγωγές και τις εξαγωγές που γίνονται από τις εταιρίες διανομής, μεταξύ των οποίων και οι προσφεύγουσες, στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή, αφενός, να διαπιστώσει, έστω και στο στάδιο αυτό, λαμβάνοντας απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, ότι το άρθρο 21 της συμφωνίας που μνημονεύεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως αυτή εφαρμόζεται σε συνδυασμό με τον de facto έλεγχο και την επιρροή που ασκούνται στις διεθνείς παροχές ηλεκτρικού ρεύματος, συνιστά ωσαύτως παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, κατά το μέτρο που το εν λόγω άρθρο 21 έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρακώλυση των εισαγωγών και των εξαγωγών που γίνονται από τις εταιρίες διανομής στον τομέα του δημόσιου

εφοδιασμού και, αφετέρου, να εξαναγκάσει τις απαριθμούμενες στο άρθρο 3 της αποφάσεως εταιρίες να θέσουν τέρμα στις διαπιστωθείσες παραβάσεις·

— εν πάση περιπτώσει, να λάβει κάθε μέτρο που θα κρίνει χρήσιμο για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

31 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες αλληλεγγύως στα έξοδα της δίκης.

32 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα περιλαμβανομένων και αυτών της παρεμβαίνουσας.

Όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής

1) *Επί του πρώτου αιτήματος της προσφυγής*

33 Με το πρώτο τους αίτημα, οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, κατά το μέτρο που αυτή αρνήθηκε να αποφανθεί ως προς

την απαγόρευση, που επιβάλλεται στις εταιρίες παροχής, περιλαμβανομένων και των προσφευγουσών, από το άρθρο 21 της OVS σχετικά με την εισαγωγή και εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος στο πλαίσιο του δημόσιου εφοδιασμού. Δεδομένου ότι εν προκειμένω οι περιστάσεις δεν ταυτίζονται όσον αφορά τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, πρέπει να εξεταστεί καταρχάς το παραδεκτό της προσφυγής όσον αφορά το πεδίο των εισαγωγών ηλεκτρικού ρεύματος πριν ελεγχθεί το παραδεκτό της όσον αφορά το πεδίο των εξαγωγών.

α) *Ως προς την άρνηση της Επιτροπής να αποφανθεί σχετικά με την απαγόρευση, που επιβάλλεται στις εταιρίες διανομής, αναφορικά με την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος*

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

34 Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η προσβαλλομένη απόφαση περιέχει μερική και σιωπηρή απόρριψη της καταγγελίας των προσφευγουσών, ιδίως κατά το μέτρο που, αντίθετα προς ό,τι είχαν ζητήσει με την καταγγελία τους οι προσφεύγουσες, δεν αποδοκίμασε, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 17, την απαγόρευση που επιβάλλεται στις εταιρίες διανομής σχετικά με την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, όπως η απαγόρευση αυτή προκύπτει από το άρθρο 21 της OVS πριν από τη θέση σε ισχύ του άρθρου 34 του ολλανδικού νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος. Αντιθέτως, η Επιτροπή διευκρίνισε, απαντώντας σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι θεωρεί ότι επιφυλάχθηκε να λάβει οριστική θέση για τον μετά την έναρξη της ισχύος του εν λόγω νόμου χρόνο, οπότε το θέμα μένει εν προκειμένω ανοικτό.

35 Η παρεμβαίνουσα φρονεί ότι η Επιτροπή επιφυλάχθηκε να λάβει θέση, με την προσβαλλομένη απόφαση, όσον αφορά τόσον τον προ της ενάρξεως ισχύος του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνον όσον και για τον μετέπειτα. Κατ' αυτήν, ακόμα και μια απόφαση με την οποία θα διαπιστωνόταν ότι το άρθρο 21 της OVS συνιστά παράβαση του δικαίου περί ανταγωνισμού πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού θα συνεπαγόταν εκτίμηση του συμβιβαστού του τελευταίου με το κοινοτικό δίκαιο. Η παρεμβαίνουσα αντιτίθεται στο να γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο περιόδων και υπογραμμίζει ότι ούτε και στην ίδια την απόφαση δεν γίνεται τέτοια διάκριση. Εξάλλου, η SEP είναι της γνώμης ότι μια απαγορευτική απόφαση, όπως η προσβαλλομένη, δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως περιλαμβάνουσα τη σιωπηρή απόρριψη καταγγελίας.

36 Με το υπόμνημά τους απαντήσεως, οι προσφεύγουσες υπογράμμισαν το ενδιαφέρον τους να διασαφηνιστεί πλήρως η έννομη κατάσταση που επικρατούσε πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος. Συναφώς, αναφέρθηκαν στις διαφορές που εκκρεμούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

37 Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν ότι η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ερμηνευθεί ως αποτελούσα σιωπηρή απόρριψη της καταγγελίας τους όσον αφορά τόσον τον προ της ενάρξεως ισχύος του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνον όσον και για τον μετέπειτα. Αμφισβητούν το γεγονός ότι η Επιτροπή επιφυλάχθηκε όσον αφορά τη λήψη οριστικής αποφάσεως και επικαλούνται, προκειμένου να υποστηρίξουν ότι έχει κλείσει ο φάκελος που άνοιξε σύμφωνα με τον κανονισμό 17, το προαναφερθέν έγγραφο της 20ής Νοεμβρίου 1991.

38 Οι προσφεύγουσες, προκειμένου να αποδείξουν ότι η προσβαλλομένη απόφαση τις αφορά άμεσα και ατομικά, υπογραμμίζουν ότι η έννομη κατάστασή τους, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας των άρθρων 169 και 37 της Συνθήκης, είναι διαφορετική απ' αυτήν που υφίσταται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας με βάση τον κανονισμό 17.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

39 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού του Διαδικασίας, μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως. Η ύπαρξη πράξεως κατά της οποίας να έχει ασκηθεί η προσφυγή ακυρώσεως, σύμφωνα με το άρθρο 173 της Συνθήκης, αποτελεί την ουσιώδη προϋπόθεση του παραδεκτού, ενώ η μη ύπαρξη τέτοιας πράξεως έχει επανειλημμένως εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 1987, 248/86, Brüggemann κατά ΟΚΕ, Συλλογή 1987, σ. 3963, και απόφαση της 4ης Ιουνίου 1986, 78/85, Ομάδα των κομμάτων της Ευρωπαϊκής Δεξιάς κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1751, συγκεκριμένα σ. 1757) και από το Πρωτοδικείο (απόφαση της 10ης Ιουλίου 1990, Τ-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, συγκεκριμένα σ. II-381, στο εξής: Automec I).

40 Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν η προσβαλλομένη απόφαση αποτελεί πράξη ικανή να αποτελέσει το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά το μέτρο που η Επιτροπή αρνήθηκε να αποφανθεί σχετικά με την απαγόρευση εισαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού. Όπως προκύπτει

από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, πρέπει προς τούτο να ερευνηθεί αν η παράλειψη αυτή παρήγαγε αναγκαστικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα έννομα συμφέροντα των προσφευγουσών, μεταβάλλοντας κατάφωρα την έννομη κατάσταση των τελευταίων (βλ., π.χ., την προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, Automec I, και την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-116/89, Prodifarma κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-843, συγκεκριμένα σ. II-860).

41 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι με το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης από τη SEP και τους τέσσερις παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος και υποχρεώνονται αυτοί να θέσουν τέρμα στην παράβαση αυτή. Αντιθέτως, ούτε με το διατακτικό ούτε με τις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως απορρίπτεται ρητώς και οριστικώς η καταγγελία των προσφευγουσών όσον αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή που έχουν επιβληθεί στις εταιρίες διανομής.

42 Ωστόσο, πρέπει να εξεταστεί αν η δήλωση που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 50 της αποφάσεως, κατά την οποία η Επιτροπή δεν πρόκειται να αποφανθεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας κινουμένης βάσει του κανονισμού 17, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης στους εν λόγω περιορισμούς, συνεπάγεται απόφαση ως προς την καταγγελία των προσφευγουσών.

43 Προκειμένου να προσδιοριστεί η έννοια και το περιεχόμενο της δηλώσεως αυτής, πρέπει να ληφθεί υπόψη, αφενός, η δοθείσα από την Επιτροπή αιτιολογία και, αφετέρου, το πραγματικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται αυτή. Δοθέντος ότι η δήλωση αναφέρεται μόνο στον μετά την έναρξη της ισχύος του ολλανδικού νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989 χρόνο, πρέπει να εξεταστεί, πρώτον, αν υφίσταται απόφαση αφορώσα τον χρόνο αυτόν και, στη συνέχεια, αν υφίσταται τέτοια απόφαση για τον μετέπειτα χρόνο.

44 Όσον αφορά τον μετά την έναρξη της ισχύος του νόμου χρόνο, η Επιτροπή επισημαίνει, προκειμένου να αιτιολογήσει τη μη λήψη αποφάσεως, ότι η απαγόρευση εισαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος για δημόσιο εφοδιασμό χωρίς τη μεσολάβηση της SEP προβλέπεται επί του παρόντος από το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος και ότι δεν επιθυμεί να προδικάσει το συμβιβαστό του νέου νόμου με τη Συνθήκη, δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό δεν αποτελεί το αντικείμενο της εκκρεμούς διαδικασίας που έχει κινηθεί βάσει του κανονισμού 17.

45 Η έννοια της αιτιολογήσεως αυτής προσδιορίζεται από το γεγονός ότι η Επιτροπή κίνησε, δύο περίπου μήνες μετά την ημερομηνία της προσβαλλομένης αποφάσεως, διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης κατά του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και άλλων κρατών μελών σχετικά με τα κρατικά μονοπώλια στον τομέα της εμπορίας ηλεκτρικού ρεύματος. Επομένως, η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο είχε ήδη αποφασιστεί από την Επιτροπή η κίνηση διαδικασίας λόγω παραβάσεως.

46 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η αιτιολογική σκέψη 50 της αποφάσεως πρέπει να ερμηνευθεί ως αναφερόμενη εμμέσως σε διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης, έχουσα, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο την εκτίμηση του συμβιβαστού του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος του 1989, ιδίως των προβλεπόμενων μ' αυτόν περιορισμών στην εισαγωγή, με τις διατάξεις της Συνθήκης.

47 Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή εκφράζει τη γνώμη ότι το ζήτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί αποκλειστικά στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως και από την έκβαση της οποίας θα εξαρτηθεί η εκτίμηση που πρέπει να γίνει, από πλευράς άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης, όσον αφορά τους αντιστοίχους περιορισμούς που επιτάσσει η OVS.

48 Επομένως, με την απόφασή της, η Επιτροπή δηλώνει την πρόθεσή της να μη συνεχίσει την κινηθείσα βάσει του κανονισμού 17 διαδικασία όσον αφορά την απαγόρευση εισαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού, εφόσον η απαγόρευση αυτή καλύπτεται από τον νέο νόμο, και να παραπέμψει την εξέταση του ζητήματος αυτού σε διαδικασία που πρόκειται να κινηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, κατά του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

49 Η παραπομπή αυτή δεν ισοδυναμεί με απόφαση οριστικής απορρίψεως μιας καταγγελίας και θέσεώς της στο αρχείο, πράγμα που έχει επανειλημμένως συμβεί στην πρακτική της Επιτροπής και αναγνωριστεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., π.χ., τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Οκτωβρίου 1983, 210/81, Demo-Studio Schmidt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3045· της 28ης Μαρτίου 1985, 298/83, CICCE κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1105, και της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487). Τέτοιες αποφάσεις περί θέσεως στο αρχείο χαρακτηρίζονται από

το γεγονός ότι βάζουν τέρμα σε κινηθείσα έρευνα, συνεπάγονται (ενδεχομένως) εκτίμηση των επιμάχων συμφωνιών και εμποδίζουν τους καταγγέλλαντες να απαιτήσουν την επανέναρξη της έρευνας, τουλάχιστον εφόσον δεν προσκομίζουν νέα στοιχεία (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση BAT, συγκεκριμένα σ. 4571).

50 Εν προκειμένω, τίποτα δεν εμποδίζει την Επιτροπή να συνεχίσει τη διαδικασία που έχει κινηθεί σύμφωνα με τους κανονισμούς 17 και 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37, στο εξής: κανονισμός 99/63), όταν θα έχει τερματιστεί η κινηθείσα βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης διαδικασία. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν έχει αποφασίσει σχετικά με τη συνέχεια που προτίθεται να δώσει τη στιγμή αυτή στην καταγγελία.

51 Εντούτοις, έστω και αν η καταγγελία των προσφευγουσών εξακολουθεί, επομένως, να εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής, η παραπομπή της εξετάσεως του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος στο πλαίσιο διαδικασίας του άρθρου 169 της Συνθήκης είναι, λόγω της φύσεώς της, ικανή, εν προκειμένω, ως οριστική, να επηρεάσει, από διαδικαστική άποψη, την έννομη κατάσταση των προσφευγουσών.

52 Πράγματι, η διαδικαστική θέση όσων έχουν υποβάλει καταγγελία στην Επιτροπή διαφέρει ουσιωδώς στο πλαίσιο μιας διαδικασίας του άρθρου 169 της Συνθήκης από τη θέση όσων ευρίσκονται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας κινηθείσας βάσει του κανονισμού 17. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι καταγγέλλαντες απολαύουν διαδικαστικών δικαιωμάτων που σαφώς προσδιορίζονται από τον κανονισμό 99/63, ιδίως το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των λόγων για τους οποίους η Επιτροπή δεν προτίθεται να δώσει ευνοϊκή συνέχεια στην καταγγελία τους ή το δικαίωμα υποβολής σχετικών παρατηρήσεων. Εξάλλου, μπορούν να θέτουν υπό δικαστικό έλεγχο την απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1977, 26/76, Metro κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1977, σ. 571). Αντιθέτως, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας με βάση το άρθρο 169 της Συνθήκης, οι υποβαλόντες την καταγγελία δεν απολαύουν διαδικαστικών δικαιωμάτων που να τους επιτρέπουν να απαιτούν από την Επιτροπή να τους ενημερώνει και να τους ακούει, ούτε έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν, ενδεχομένως, ενώπιον του κοινοτικού δικαστή προσφυγή κατά της αποφάσεως της Επιτροπής περί θέσεως της καταγγελίας τους στο αρχείο (βλ., π.χ., την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1990, C-87/89, Sonito κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-1981).

53 Δεδομένου ότι η παραπομπή στην οποία προέβη η Επιτροπή είχε ως αποτέλεσμα τη διακοπή για μεγάλο διάστημα της κινηθείσας με βάση τον κανονισμό 17 διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι η εξέταση μέρους των ζητημάτων που με την καταγγελία τους έθεσαν οι προσφεύγουσες σχετικά με εισαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος αφαιρέθηκε από τη διαδικασία αυτή στην οποία οι προσφεύγουσες απήλαυαν συγκεκριμένων διαδικαστικών δικαιωμάτων και υπήχθη στη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης όπου οι προσφεύγουσες δεν διαθέτουν τέτοια δικαιώματα.

54 Κατά τη διακοπή της βάσει του κανονισμού 17 κινηθείσας διαδικασίας, οι καταγγείλαντες θα στερηθούν της πραγματικής ασκήσεως των διαδικαστικών τους δικαιωμάτων. Όντως, η Επιτροπή δήλωσε σαφώς ότι φρονεί ότι δεν διαθέτει, για όσο διάστημα η κινηθείσα σύμφωνα με το άρθρο 169 διαδικασία δεν θα έχει τερματιστεί, ένα στοιχείο που θεωρεί αναγκαίο προκειμένου να αποφασίσει αν θα επιφυλάξει ή όχι ευνοϊκή συνέχεια στην καταγγελία, κατά το μέτρο που η καταγγελία αυτή αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή που προβλέπονται από το άρθρο 21 της OVS και είναι όμοιοι προς αυτούς που έχουν τεθεί με τον νόμο περί ηλεκτρικού ρεύματος.

55 Κατά συνέπεια, η δήλωση, που αναγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 50 της αποφάσεως, ότι η Επιτροπή θα αποφύγει να εξετάσει τους περιορισμούς στην εισαγωγή, κατά το μέτρο που αυτοί προκύπτουν, επί του παρόντος, από το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος έχει παραγάγει έννομα αποτελέσματα καθώς προσβάλλει τα διαδικαστικά δικαιώματα των προσφευγουσών και, επομένως, αποτελεί, για τον λόγο αυτό, απόφαση.

56 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προσβαλλομένη απόφαση, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο της 3, δεν απευθύνεται στις προσφεύγουσες, τις αφορά άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, κατά το μέτρο που θίγονται τα διαδικαστικά τους δικαιώματα.

57 Επομένως, η προσφυγή είναι παραδεκτή κατά το μέτρο που ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία η Επιτροπή απέφυγε να αποφανθεί, για τον προ της ενάρξεως ισχύος του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνο, επί των περιορισμών στην εισαγωγή που απορρέουν, όσον αφορά τις επιχειρήσεις διανομής, από το άρθρο 21 της OVS.

58 Προκειμένου για τον προ της ενάρξεως ισχύος του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνο, η προσβαλλομένη απόφαση δεν αναφέρει τίποτα σχετικά με τη συνέχεια που η Επιτροπή προτίθεται να επιφυλάξει στην καταγγελία, κατά το μέτρο που αυτή αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή που απορρέουν αποκλειστικά από το άρθρο 21 της OVS. Δεν αποφαίνεται ούτε ως προς την οριστική απόρριψη των σχετικών αιτιάσεων ούτε ως προς οποιαδήποτε παραπομπή της εξετάσεως των περιορισμών αυτών στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας.

59 Εξάλλου, η προσβαλλομένη απόφαση, καίτοι εκδόθηκε κατόπιν της καταγγελίας των προσφευγουσών, εν μέρει μόνο έχει το ίδιο με αυτήν αντικείμενο. Αφενός, η Επιτροπή έλαβε υπόψη αιτιάσεις που δεν προέρχονταν από τις προσφεύγουσες και, αφετέρου, δεν ασχολήθηκε παρά μ' ένα μέρος των πράγματι προβληθεισών αιτιάσεων. Επομένως, ούτε η επιβάρυνση εξισώσεως ούτε οι επικρίσεις που αντλούνται από παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης δεν έχουν αποτελέσει το αντικείμενο νομικής εξετάσεως στο πλαίσιο της επίδικης αποφάσεως.

60 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσβαλλομένη απόφαση δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως απάντηση σε στοιχεία της καταγγελίας τα οποία δεν μνημονεύονται ούτε στις αιτιολογικές σκέψεις ούτε στο διατακτικό της αποφάσεως, όπως αυτές έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή.

61 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσβαλλομένη απόφαση ουδόλως αποφαίνεται επί των περιορισμών στην εισαγωγή που ίσχυσαν κατά τον προ της ενάρξεως ισχύος του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνο. Επομένως, η εν λόγω απόφαση δεν έχει παραγάγει εν προκειμένω έννομα αποτελέσματα και, κατά το μέτρο αυτό, δεν υφίσταται απόφαση της Επιτροπής.

62 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατά το μέτρο που αφορά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή απέφυγε να αποφανθεί επί των περιορισμών στην εισαγωγή που ίσχυσαν κατά την περίοδο αυτή.

β) *Ως προς το γεγονός ότι η Επιτροπή απέφυγε να αποφανθεί επί της απαγορεύσεως, που επιβλήθηκε στις εταιρίες διανομής, σχετικά με την εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος*

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

63 Ενώ η Επιτροπή απέφυγε να λάβει θέση, κατά την έγγραφη διαδικασία, σχετικά με το παραδεκτό αυτού του αιτήματος της προσφυγής, διευκρίνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου, ότι θεωρεί ως προς το αίτημα αυτό την προσφυγή απαράδεκτη. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το παραδεκτό της προσφυγής εξαρτάται από το αντικείμενο της υποβληθείσας από τις προσφεύγουσες καταγγελίας. Δεδομένου ότι η εν λόγω καταγγελία δεν αφορούσε περιορισμούς στην εξαγωγή, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι είτε αυτό το σημείο της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά είτε ότι οι προσφεύγουσες δεν έχουν έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής. Απαντώντας σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή προσέθεσε ότι επιφυλάχθηκε, με την απόφασή της, να λάβει θέση σχετικά με το ζήτημα των εξαγωγών των εταιριών διανομής στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού. Εξάλλου, ισχυρίστηκε ότι το γεγονός ότι απέφυγε να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού ουδόλως μεταβάλλει την έννομη κατάσταση των προσφευγουσών.

64 Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η παρεμβαίνουσα δήλωσε ότι, κατά τη γνώμη της, η Επιτροπή επιφυλάχθηκε να λάβει οριστική θέση επί του ζητήματος των εξαγωγών και ότι το γεγονός ότι απέφυγε εν προκειμένω να αποφανθεί δεν μπορεί, όπως είναι επόμενο, να θεωρηθεί ως απόφαση. Επικουρικώς, ισχυρίστηκε ότι ενδεχόμενη απόφαση δεν θα αφορούσε άμεσα και ατομικά τις προσφεύγουσες διότι στην καταγγελία τους δεν μνημονεύουνταν οι εξαγωγές.

65 Σύμφωνα με τις προσφεύγουσες, η προσβαλλομένη απόφαση περιέχει άρνηση λήψεως αποφάσεως σχετικά με την απαγόρευση εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος που τους έχει επιβληθεί. Αναγνωρίζουν ότι ναι μεν στην καταγγελία τους δεν μνημονεύονται ρητώς οι εξαγωγές, πλην όμως, έχουν τη γνώμη ότι η απόφαση, στο σύνολό της, έχει ως γενεσιουργό της αιτία την καταγγελία τους και ότι το γεγονός αυτό μπορεί να τις εξατομικεύει σε σχέση με τις άλλες εταιρίες διανομής. Εξάλλου, υπογραμμίζουν ότι κατονομάζονται στο κείμενο της αποφάσεως.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

66 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 51 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλώνει ότι θα απόσχει «εκ νέου» να αποφανθεί επί της απαγορεύσεως εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος που έχει επιβληθεί στις εταιρίες παραγωγής στον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού. Μια τέτοια διατύπωση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως προαναγγέλλουσα, όπως συμβαίνει στον τομέα των περιορισμών στην εισαγωγή, την παραπομπή σε διαδικασία κινουμένη βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης (βλ., ανωτέρω, αιτιολογικές σκέψεις 46 επ.).

67 Εντούτοις, όσον αφορά την απαγόρευση εξαγωγής που έχει επιβληθεί στις εταιρίες διανομής, επομένως και στις προσφεύγουσες, με την απόφαση διαπιστώνεται, στις αιτιολογικές σκέψεις 51, 52 και 54, ότι η απαγόρευση αυτή αντίκειται στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, χωρίς να δικαιολογείται από το άρθρο 90, παράγραφος 2, αυτής. Επομένως, όσον αφορά το ζήτημα αυτό, η απόφαση δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως προαναγγέλλουσα παραπομπή σε διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης.

68 Ωστόσο, το άρθρο 1 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως περιορίζεται στη διαπίστωση μιας παραβάσεως αποκλειστικά όσον αφορά εξαγωγές παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος εκτός του πεδίου του δημόσιου εφοδιασμού. Σ' αυτή και μόνο την παράβαση οφείλουν τα συμβαλλόμενα στην OVS μέρη να θέσουν, σύμφωνα με το άρθρο 2 της αποφάσεως, τέρμα.

69 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν η διάσταση που υφίσταται μεταξύ του διατακτικού, αφενός, και των αιτιολογικών σκέψεων, αφετέρου, της προσβαλλομένης αποφάσεως επιτρέπει να συναχθεί ότι η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση ως προς την απαγόρευση εξαγωγής που έχει επιβληθεί στις εταιρίες διανομής στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού. Υπό το πρίσμα αυτό, αρκεί να επισημανθεί ότι, έστω και αν η προσβαλλομένη απόφαση περιλαμβάνει, στις αιτιολογικές της σκέψεις, το αποτέλεσμα μιας νομικής εξετάσεως, το αποτέλεσμα αυτό δεν περιέχεται στο διατακτικό της αποφάσεως. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν άντλησε συνέπειες από τη νομική της ανάλυση και, συνεπώς, δεν έλαβε σχετική απόφαση.

70 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατά το μέτρο που αφορά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής να απόσχει να αποφανθεί επί των εξαγωγών που γίνονται από τις εταιρίες διανομής στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού.

71 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να προστεθεί ότι σε περίπτωση που το διατακτικό της αποφάσεως επρόκειτο να ερμηνευθεί ως αποφυγή διαπιστώσεως παραβάσεως σχετικά με τις εν λόγω εξαγωγές, θα πρέπει να εξεταστεί αν μια τέτοια απόφαση μπορεί να αφορά, άμεσα και ατομικά, τις προσφεύγουσες. Όμως, η καταγγελία των προσφευγουσών δεν στρεφόταν κατά των απορρεουσών από την OVS περιορισμών στην εξαγωγή. Ως εκ τούτου, οι προσφεύγουσες δεν διέθεταν, στην αλληλουχία αυτή, διαδικαστικά δικαιώματα προβλεπόμενα, όσον αφορά τους καταγγείλαντες, από τους κανονισμούς 17 και 99/63. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενδεχόμενη απόφαση επί των περιορισμών στην εξαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος τις αφορά άμεσα και ατομικά λόγω ορισμένων διαδικαστικών δικαιωμάτων που τους προσιδιάζουν.

72 Ισχυριζόμενες ότι κατονομάζονται στην προσβαλλομένη απόφαση, οι προσφεύγουσες επικαλέστηκαν νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία μια πράξη είναι δυνατό να αφορά άμεσα και ατομικά επιχειρήσεις εφόσον αυτές αναφέρονται ειδικώς στην πράξη την οποία και σκοπεύουν να προσβάλουν ή τις αφορούν οι προπαρασκευαστικές έρευνες (βλ. την απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 239/82 και 275/82, Allied Corporation κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1005, συγκεκριμένα σ. 1030). Η νομολογία αυτή αφορά κυρίως τις στρεφόμενες κατά πράξεων με τις οποίες θεσπίζονται δασμοί αντιντάμπινγκ προσφυγές, οι οποίες ασκούνται από τους παραγωγούς ή τους εξαγωγείς των οποίων την ατομική συμπεριφορά αφορά το προσβαλλόμενο μέτρο.

73 Ωστόσο, το γεγονός ότι μπορεί να εξατομικευθεί κάποια επιχείρηση σε μια τέτοια πράξη δεν επιτρέπει κατ' ανάγκη στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση να ζητήσει την ακύρωση της εν λόγω πράξεως στο σύνολό της. Επομένως, όταν με έναν κανονισμό επιβάλλονται διαφορετικοί δασμοί αντιντάμπινγκ σε ορισμένους επιχειρηματίες, μόνον οι διατάξεις που επιβάλλουν σε συγκεκριμένη εταιρία δασμούς αντιντάμπινγκ, και όχι οι διατάξεις που επιβάλλουν τέτοιους δασμούς σε άλλες εταιρίες, αφορούν άμεσα και ατομικά την εν λόγω συγκεκριμένη εταιρία (βλ., π.χ., τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 1992, C-174/87, Ricoh κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-1335, και της 14ης Μαρτίου 1990, C-156/87, Gestetner Holdings κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-781, σκέψη 12).

74 Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες εξατομικεύονται στην προσβαλλομένη απόφαση λόγω της ιδιότητάς τους ως καταγγειλασών. Το γεγονός όμως αυτό δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι τις αφορούν ατομικώς μέρη της προσβαλλομένης αποφάσεως με τα οποία δεν εξετάζονται αιτιάσεις της καταγγελίας τους.

75 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι ενδεχόμενη απόφαση σχετικά με τους περιορισμούς στην εισαγωγή δεν μπορούσε να θίξει τις προσφεύγουσες παρά μόνο λόγω της ιδιότητάς τους ως επιχειρήσεων διανομής ηλεκτρικού ρεύματος στις Κάτω Χώρες. Επομένως, μια τέτοια απόφαση θα τις αφορούσε όπως ακριβώς και οποιονδήποτε άλλο επιχειρηματία που ασκεί τη δραστηριότητα αυτή. Ως εκ τούτου, δεν θα αφορούσε ατομικώς τις προσφεύγουσες ενδεχόμενη απόφαση της Επιτροπής να μην υποχρεωθούν τα συμβαλλόμενα στην OVS μέρη να άρουν τα εμπόδια στην εξαγωγή που εντεύθεν προκύπτουν, όσον αφορά τον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού, για τις επιχειρήσεις διανομής. Επομένως, η προσφυγή τους θα έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να απορριφθεί ως απαράδεκτη, έστω και αν υποτεθεί ότι η προσβαλλομένη πράξη θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως απόφαση της Επιτροπής περί των εν λόγω περιορισμών.

2) *Επί του δευτέρου αιτήματος της προσφυγής*

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

76 Η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα θεωρούν ως απαράδεκτο το δεύτερο αίτημα των προσφευγουσών με το οποίο ζητείται από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Επιτροπή να διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και να εξαναγκάσει τα συμμετέχοντα στη συμφωνία μέρη να θέσουν εν προκειμένω τέρμα, δοθέντος ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να απευθύνει διαταγές στην Επιτροπή.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

77 Πράγματι, το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να απευθύνει διαταγές στο πλαίσιο του στηριζόμενου στο άρθρο 173 της Συνθήκης ελέγχου νομιμότητας. Ως εκ τούτου, το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

78 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι η προσφυγή δεν είναι παραδεκτή παρά μόνο κατά το μέτρο που αφορά την ακύρωση της αποφάσεως να ανασταλεί η βάσει του κανονισμού 17 διαδικασία όσον αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή που έχουν επιβληθεί στους διανομείς ηλεκτρικού ρεύματος μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος. Κατά τα λοιπά, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί της ουσίας

79 Στην προσφυγή τους οι προσφεύγουσες είχαν κατανείμει τις αιτιάσεις τους σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, επικαλούνται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης καθώς και παράβαση ουσιώδους τύπου. Στο δεύτερο μέρος, προβάλλουν παράβαση των άρθρων 85, παράγραφος 1, και 155 της Συνθήκης, των άρθρων 1 και 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 καθώς και παραβίαση των αποτελουσών μέρος του κοινοτικού δικαίου γενικών αρχών, κυρίως της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της μέριμνας για την επιμελημένη προπαρασκευή των πράξεων (zorgvuldigheidsbeginsel). Απαντώντας στις παρατηρήσεις της παρεμβαίνουσας, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι έχουν, κατ' αυτόν τον τρόπον, προβάλει επτά λόγους αντλούμενους από:

1) την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης·

2) την παράβαση ουσιωδών τύπων — δοθέντος ότι το άρθρο 90, παράγραφος 2, έχει μνημονευθεί στην ανάλυση του λόγου αυτού·

3) την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 90, παράγραφος 2·

4) την παράβαση των άρθρων 1 και 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17·

5) την παράβαση του άρθρου 155 της Συνθήκης·

6) την παραβίαση των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου γενικώς και,

7) ειδικότερα, την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της αρχής της μέριμνας για την επιμελημένη προπαρασκευή των πράξεων (zorgvuldigheidsbeginsel).

80 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, στην πραγματικότητα, οι προβαλλόμενοι λόγοι είναι τρεις. Ο πρώτος αντλείται από την παραβίαση του κοινοτικού δικαίου περί ανταγωνισμού και την παραβίαση ορισμένων γενικών αρχών δικαίου. Όντως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν πρέπει, εν προκειμένω, να προβεί στην υποδιαίρεση σε πέντε λόγους που προτείνεται από τις προσφεύγουσες με την απάντησή τους στις παρατηρήσεις της παρεμβαίνουσας, δοθέντος ότι χωριστή εξέταση των διαφόρων αιτιάσεων που απαριθμούνται στα σημεία 3 έως 7 του καταρτισθέντος από τις προσφεύγουσες πίνακα θα κατέληγε σε τεχνητώς χωρισμένες και κατατετμημένες εκτιμήσεις. Ως προς τον δεύτερο λόγο, αυτός αντλείται από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης, ενώ ο τρίτος από την παράβαση ουσιώδους τύπου, ειδικότερα αυτού του άρθρου 6 του κανονισμού 99/63 που έχει προβληθεί με το υπόμνημα απαντήσεως.

1) *Επί του λόγου που αντλείται από την παραβίαση του κοινοτικού δικαίου περί ανταγωνισμού και από την παραβίαση των γενικών αρχών του δικαίου*

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

81 Με τον λόγο αυτό, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή υποχρεούτο να διαπιστώσει ότι οι απορρέοντες από τη συμφωνία OVS περιορισμοί στην εισαγωγή συνιστούν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και να λάβει απαγορευτική, σχετικά με το ζήτημα αυτό, απόφαση. Οι προσφεύγουσες επικρίνουν την Επιτροπή διότι παρέβη την υποχρέωση αυτή.

82 Στην προσφυγή τους οι προσφεύγουσες εξέθεσαν ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του άρθρου 21 της OVS, όσον αφορά τον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού, έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, κατά την οποία το άρθρο 5 της Συνθήκης υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μη λαμβάνουν μέτρα ικανά να εξουδετερώνουν την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανόνων περί ανταγωνισμού. Κατ' αυτές, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι το γεγονός ότι το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος απαγορεύει, επί του παρόντος, την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος για δημόσιο εφοδιασμό χωρίς τη διαμεσολάβηση της SEP δεν εμποδίζει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 85.

83 Στο υπόμνημά τους απαντήσεως, οι προσφεύγουσες ανέπτυξαν τον λόγο αυτό ισχυριζόμενες ότι η Επιτροπή, ευθύς ως διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, υποχρεούται να λάβει «αρνητική απόφαση», εκτός αν αποφασίσει, αιτιολογώντας καταλλήλως την εκτίμησή της, ότι η σχετική συμπεριφορά δικαιολογείται από τα άρθρα 85, παράγραφος 3, ή 90, παράγραφος 2.

84 Επικουρικώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Συναφώς, ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος έχει θεσπίσει νομοθετικές διατάξεις κατά το μάλλον ή ήττον όμοιες προς τις θίγουσες τον ανταγωνισμό διατάξεις μιας συμφωνίας δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2. Εκφράζουν την έκπληξή τους για το γεγονός ότι η Επιτροπή «φαίνεται να κάνει όπισθεν» ευθύς ως ένα κράτος μέλος επικυρώσει κατά κάποιο τρόπο, νομοθετικώς, μια συμφωνία η οποία, άλλωστε, συνεχίζει να υφίσταται. Προσθέτουν ότι η απόλυτη απαγόρευση των εισαγωγών δεν είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί στη SEP η δυνατότητα κατάλληλης εκπληρώσεως της ειδικής αποστολής που της έχει ανατεθεί.

85 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή το ότι δεν τόλμησε να δώσει συνέχεια στη διαπίστωσή της σχετικά με παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1. Αναφέρονται στην αντίληψη της οποίας υπεραμύνεται, κατ' αυτές, η Επιτροπή στις «κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών» (ΕΕ 1991, C 233, σ. 2, παράγραφος 23), κατά την οποία η Επιτροπή έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει για την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, για να υπογραμμίσουν ότι, κατά τη γνώμη τους, το άρθρο 21 της OVS πάσχει ακυρότητα κατά το μέτρο που συνεπάγεται περιορισμούς στην εισαγωγή επιβαλλομένους στις εταιρίες διανομής.

86 Τέλος, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε ένα αντίθετο προς τη Συνθήκη νομικό κατασκεύασμα, θεωρώντας ότι οι περιορισμοί στην εισαγωγή που συνεπάγεται το άρθρο 21 της OVS «δικαιολογούνται προσωρινώς» και, ως εκ τούτου, είναι (προσωρινώς) έγκυροι.

87 Προεισαγωγικώς, η Επιτροπή εξηγεί ότι η εξέταση των περιορισμών επί της εισαγωγής και της εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στο πλαίσιο μιας εμπίπτουσας στον κανονισμό 17 διαδικασίας καθίσταται εν προκειμένω δυνατή, διότι η OVS αποτελεί συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1. Υπενθυμίζει ότι περιορισμοί στον τομέα αυτό υφίστανται, παρ' όλ' αυτά, στα περισσότερα από τα κράτη μέλη και ότι, παράλληλα με την ανάλυση στην οποία προέβη σύμφωνα με το άρθρο 85 της Συνθήκης, εξέτασε την κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος, περιλαμβάνοντας στην εξέτασή της και τον ολλανδικό νόμο περί ηλεκτρικού ρεύματος. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι θεώρησε ότι η κίνηση μιας διαδικασίας κατά της SEP και των εταιριών παραγωγής δεν προσέφερε το κατάλληλο πλαίσιο για να εκφράσει τη γνώμη της ως προς μια ή περισσότερες από τις διατάξεις του νέου αυτού νόμου. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο δεν θέλησε να προδικάσει, στο πλαίσιο της επίδικης αποφάσεως, το συμβιβαστό του εν λόγω νόμου, ιδίως του άρθρου του 34, με το κοινοτικό δίκαιο.

88 Υπενθυμίζοντας στη συνέχεια τη διακριτική εξουσία που διαθέτει κατά την άσκηση των καθηκόντων της, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ούτε υποχρεούται να προσφύγει, βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης, στο Δικαστήριο, οσάκις θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη, ούτε να διαπιστώνει και να επιβάλει την παύση, κατόπιν καταγγελίας, της παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.

89 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τα εθνικά μέτρα που στερούν από τα άρθρα 85 και 86 την πρακτική τους αποτελεσματικότητα δεν είναι η κατάλληλη εν προκειμένω, δοθέντος ότι η ερειδόμενη στον κανονισμό 17 διαδικασία, στην οποία εμπίπτει η προσβαλλομένη πράξη, αφορά μόνο επιχειρήσεις και όχι κράτη μέλη. Επομένως, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι δεν μπορούσε να διαπιστώσει, στο πλαίσιο της επίμαχης διαδικασίας, ότι το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος αντίκειται στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης. Προσθέτει ότι οι προσφεύγουσες ούτε υπέβαλαν καταγγελία εναντίον των Κάτω Χωρών σχετικά με το ζήτημα του ασυμβιβάστου του άρθρου 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος με το κοινοτικό δίκαιο ούτε ισχυρίστηκαν ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση είχε ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις παραγωγής να υιοθετήσουν το άρθρο 21 της OVS.

90 Η Επιτροπή αντέκρουσε την αιτίαση ότι αρκείται σε παθητικό ρόλο όταν ένα κράτος μέλος κυρώνει με νόμο περιοριστική συμφωνία, ισχυριζόμενη ότι έχει κινήσει διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, κατά διαφόρων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων και οι Κάτω Χώρες. Εξάλλου, υπογραμμίζει

ότι η σχετική με τα άρθρα 3, στοιχείο στ', 5 και 85 νομολογία δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, δοθέντος ότι το άρθρο 90 αποτελεί lex specialis σε σχέση με το άρθρο 5 της Συνθήκης.

91 Στη συνέχεια, η Επιτροπή διατείνεται ότι η αιτίαση κατά την οποία ήταν υποχρεωμένη να λάβει απαγορευτική απόφαση, εφόσον είχε διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, προβλήθηκε εκπρόθεσμα. Το ίδιο ισχύει — φρονεί η Επιτροπή — και για την αιτίαση κατά την οποία παρέλειψε να διαπιστώσει ότι δεν πληρούνταν οι απαιτήσεις του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

92 Εξάλλου, απαντώντας στην τελευταία αυτή αιτίαση, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να εκφέρει οριστική εκτίμηση ως προς το άρθρο 90, παράγραφος 2, αλλά ότι διαθέτει διακριτική εξουσία της οποίας έκανε εν προκειμένω χρήση κινώντας τη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης.

93 Η παρεμβαίνουσα επικαλείται τη διακριτική εξουσία της Επιτροπής, της οποίας η αρμοδιότητα σε ζητήματα πολιτικής ανταγωνισμού συνεπάγεται ότι δύναται και οφείλει να αποφασίζει με κάθε ελευθερία σχετικά με τη σκοπιμότητα διαπιστώσεως παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.

94 Φρονεί ότι η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την επιβληθείσα από την OVS στις επιχειρήσεις διανομής απαγόρευση εισαγωγής και εξαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος περιλαμβάνει, κατ' ανάγκη, και την εκτίμηση του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος. Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι είναι λογικό να αναμένεται πρώτα η σχετική με το άρθρο 34 του εν λόγω νόμου εκτίμηση. Υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να τη διατάξει να θέσει τέρμα στους επιτασσόμενους με την OVS περιορισμούς που αντιστοιχούν στην απαγόρευση που θεσπίζει το εν λόγω άρθρο 34, διότι δεν μπορεί να την υποχρεώσει να παραβεί εθνικό νόμο.

95 Η παρεμβαίνουσα ερμηνεύει την απόφαση υπό την έννοια ότι η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε, στο πλαίσιο της κινηθείσας βάσει του κανονισμού 17 διαδικασίας, επί του ζητήματος αν η απαγόρευση, που έχει επιβληθεί στις επιχειρήσεις

διανομής, εισαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού δικαιολογείται από πλευράς άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Φρονεί ότι, έως ότου δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος συμβιβάζεται με τη Συνθήκη, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποφανθεί επί της δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης και επί του ζητήματος της παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

96 Όσον αφορά το παραδεκτό του λόγου αυτού, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι προσφεύγουσες είχαν ήδη ισχυριστεί, με το δικόγραφο της προσφυγής τους, ότι η άρνηση της Επιτροπής να αποφανθεί επί του άρθρου 21 της OVS όσον αφορά τον τομέα του δημόσιου εφοδιασμού ήταν αδικαιολόγητη και ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή παρέβη, κυρίως, τα άρθρα 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και το άρθρο 155 της Συνθήκης. Προβάλλοντας αυτές τις δύο τελευταίες διατάξεις, οι προσφεύγουσες επέκριναν εμμέσως την Επιτροπή ότι παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει, στο πλαίσιο της εφαρμογής του δικαίου περί ανταγωνισμού, από τον κανονισμό 17. Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι αιτιάσεις που προβλήθηκαν με το υπόμνημα απαντήσεως αναφορικά με την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση μιας προβαλλομένης υποχρεώσεως λήψεως απαγορευτικής αποφάσεως δεν αποτελούν νέους λόγους, αλλά συμπληρωματικά επιχειρήματα προς στήριξη του προβληθέντος με το δικόγραφο της προσφυγής λόγου, επιχειρήματα που αναφέρονται σε παραβίαση του δικαίου περί ανταγωνισμού.

97 Όσον αφορά το βάσιμο του λόγου αυτού, πρέπει να υπομνηστεί ότι η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν οι επίδικοι περιορισμοί στην εισαγωγή δικαιολογούνται από πλευράς άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης, για τον λόγο ότι η εξέταση αυτή προδικάζει το ζήτημα του συμβιβαστού του νέου νόμου με τη Συνθήκη, πράγμα που δεν αποτελεί το αντικείμενο της επίμαχης διαδικασίας. Επομένως, η Επιτροπή εκδήλωσε την πρόθεσή της να παραπέμψει την εξέταση του ζητήματος αυτού σε διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, η οποία βεβαίως δεν κινήθηκε παρά μετά τη λήψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά τις προσφεύγουσες, η απόφαση αυτή συνιστά παράβαση των σχετικών υποχρεώσεων της Επιτροπής.

98 Συναφώς, πρέπει, πρώτον, να επισημανθεί ότι η άποψη κατά την οποία η Επιτροπή υποχρεούται να λαμβάνει, όταν διαπιστώνει μια παράβαση, απόφαση υποχρεώνουσα τις οικείες επιχειρήσεις να θέτουν τέρμα σ' αυτή είναι αντίθετη

προς το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, κατά το οποίο η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει τέτοια απόφαση. Ομοίως, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 δεν παρέχει στον υποβαλόντα δυνάμει του εν λόγω άρθρου αίτηση το δικαίωμα να υποχρεώσει την Επιτροπή να λάβει απόφαση ως προς το υποστατό της προβαλλομένης παραβάσεως (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 1979, 125/78, GEMA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 537).

99 Δεν θα μπορούσε να συμβαίνει άλλως, παρά μόνον αν το αντικείμενο της καταγγελίας ενέπιπτε στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής. Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, το Δικαστήριο έχει κρίνει, με την απόφασή του της 18ης Ιουνίου 1991, C-260/89, ΕΡΤ (Συλλογή 1991, σ. I-2925, συγκεκριμένα σ. I-2962), ότι στα εθνικά δικαστήρια εναπόκειται να κρίνουν αν οι αντίθετες προς το άρθρο 86 πρακτικές μιας επιχειρήσεως επιφορτισμένης με την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος μπορούν να δικαιολογούνται από τις ανάγκες που απορρέουν από την ειδικότερη αποστολή που έχει ανατεθεί στην επιχείρηση αυτή. Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, πρώτη φράση, της Συνθήκης (βλ. επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Απριλίου 1989, 66/86, Ahmed Saeed, Συλλογή 1989, σ. 803, συγκεκριμένα σ. 853). Επομένως, εν προκειμένω, τα ολλανδικά δικαστήρια είναι επίσης αρμόδια για την εξέταση του τεθέντος με την καταγγελία των προσφευγουσών ζητήματος.

100 Πρέπει να προστεθεί ότι δεν είναι δυνατό να υποχρεούται ανεπιφύλακτα η Επιτροπή να επεμβαίνει, κατόπιν αιτήσεως ιδιώτη, έναντι επιχειρήσεων επιφορτισμένων με την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, ιδίως όταν η επέμβαση αυτή συνεπάγεται την εκτίμηση του συμβιβαστού με το κοινοτικό δίκαιο μιας εθνικής νομοθεσίας. Αντιθέτως, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή διαθέτει διακριτική εξουσία εκτιμήσεως ως προς την οργάνωση των διαδικασιών σχετικά με καταγγελίες που υποβάλλονται από ιδιώτες σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού 17.

101 Υπό τις περιστάσεις αυτές, στο Πρωτοδικείο εναπόκειται να ελέγξει, κατά την εξέταση του λόγου αυτού, αν η Επιτροπή άσκησε εν προκειμένω τη διακριτική της εξουσία χωρίς να υποπέσει σε πραγματική ή νομική πλάνη ή σε καταφανή πλάνη εκτιμήσεως. Η εξέταση αυτή συνεπάγεται επίσης τον έλεγχο του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η προσβαλλομένη απόφαση.

102 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τόσον το άρθρο 21 της OVS όσον και το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος περιλαμβάνουν περιορισμούς στην εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από τις επιχειρήσεις διανομής. Το άρθρο 21 της OVS σκοπεύει στη διασφάλιση, μέσω των συμβάσεων παροχής που συνάπτονται από τους συμμετέχοντες στη συμφωνία με τους διανομείς, ότι οι τελευταίοι δεν θα εισάγουν ηλεκτρικό ρεύμα, με εξαίρεση, ενδεχομένως, ορισμένες ήσσονος σημασίας παροχές στις παραμεθόριες περιοχές. Το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος, επιφυλάσσοντας αποκλειστικά στη SEP την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος προοριζομένου για δημόσιο εφοδιασμό, απαγορεύει τη δραστηριότητα αυτή στους διανομείς, με εξαίρεση την εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος τάσεως μικρότερης των 500 V. Επομένως, το περιεχόμενο της περιλαμβανόμενης στην OVS απαγορεύσεως διαφέρει ελαφρώς από αυτό της απαγορεύσεως στον νόμο περί ηλεκτρικού ρεύματος.

103 Ομοίως, η μέθοδος που έχει υιοθετηθεί για την εφαρμογή της απαγορεύσεως αυτής είναι διαφορετική. Ενώ η OVS προσπαθεί να επιτύχει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα μέσω συμβατικής υποχρεώσεως επιβαλλομένης στους διανομείς από τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία μέρη, ο νόμος το επιτυγχάνει μέσω του παραχωρηθέντος στη SEP μονοπωλίου.

104 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι απαγορεύσεις στην εισαγωγή που απορρέουν, αντίστοιχα, από το άρθρο 21 της OVS και το άρθρο 34 του νόμου είναι, παρά τις επισημανθείσες ανωτέρω ήσσονος σημασίας διαφορές, σχεδόν όμοιες και ικανές να παράγουν τα ίδια κατ' ουσίαν αποτελέσματα, δηλαδή τη σχεδόν απόλυτη για τους διανομείς αδυναμία εισαγωγής ηλεκτρικού ρεύματος.

105 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η εξέταση του συμβιβαστού του εθνικού νόμου με το κοινοτικό δίκαιο προηγείται σε σχέση με αυτή της OVS. Πράγματι, εφόσον δεν αποδεικνύεται το ασυμβίβαστο του νόμου αυτού με τη Συνθήκη, η διαπίστωση ότι η OVS συνιστά παράβαση δεν μπορεί να συνεπάγεται πρακτικά αποτελέσματα παρά μόνο κατά το μέτρο που οι περιορισμοί που προβλέπει υπερβαίνουν αυτούς που απορρέουν από τον νόμο.

106 Τούτο προκύπτει ιδίως από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεώνει επιχειρήσεις, προκειμένου να τίθεται τέρμα σε παράβαση του άρθρου 85, να προβαίνουν σε ενέργειες αντίθετες προς εθνικό νόμο χωρίς να έχει προβεί στην εκτίμηση του νόμου αυτού από πλευράς κοινοτικού δικαίου.

107 Το ζήτημα του συμβιβαστού με τη Συνθήκη του άρθρου 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο συζητήσεως πολιτικού και θεσμικού χαρακτήρα. Η ενδεδειγμένη διαδικασία που διαθέτει η Επιτροπή για την επίλυση προβλημάτων που διακυβεύουν συμφέροντα εθνικής δημοσίας τάξεως είναι αυτή του άρθρου 169 της Συνθήκης, όπου τα κράτη μέλη εμπλέκονται άμεσα και όπου στο Δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει, ενδεχομένως, αν ένας εθνικός νόμος συνιστά παράβαση της Συνθήκης.

108 Πρέπει να προστεθεί ότι, αντίθετα προς τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγουσες με το υπόμνημά τους απαντήσεως, η Επιτροπή δεν θεώρησε ότι οι εν λόγω περιορισμοί στην εισαγωγή δικαιολογούνται προσωρινώς και ότι, ως εκ τούτου, είναι προσωρινώς έγκυροι. Όντως, δεδομένου ότι το ζήτημα της δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης δεν επιλύθηκε με την απόφαση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι — σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 38 της αποφάσεως — οι περιορισμοί αυτοί συνιστούν παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης.

109 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε απόφαση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης, το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή. Επομένως, τούτο μπορεί να απορριφθεί χωρίς να παρίσταται ανάγκη να ληφθεί απόφαση επί του ζητήματος αν το εν λόγω επιχείρημα προβλήθηκε εμπροθέσμως.

110 Πρέπει να προστεθεί ότι δεν είναι εν προκειμένω λυσιτελές ούτε το επιχείρημα που προβλήθηκε από τις προσφεύγουσες στο πλαίσιο του σχετικού με την αιτιολογία της αποφάσεως λόγου, επιχείρημα κατά το οποίο ο νόμος περί ηλεκτρικού ρεύματος θα μπορούσε να καταργηθεί από τον Ολλανδό νομοθέτη. Πράγματι, ναι μεν το άρθρο 3 του κανονισμού 17 επιτρέπει στην Επιτροπή να διαπιστώνει υφιστάμενες παραβάσεις, πλην όμως ουδόλως της αναθέτει το έργο να αποφαίνεται επί υποθετικών καταστάσεων.

111 Επομένως, η επίδικη απόφαση της Επιτροπής είναι δικαιολογημένη. Πρέπει να προστεθεί ότι τέτοιο αποτέλεσμα δεν θίγει την ένδικη προστασία που οφείλεται στους ιδιώτες που υποβάλλουν στην Επιτροπή καταγγελία σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού 17. Βεβαίως, είναι δυνατό η σύμφωνα με το άρθρο

169 της Συνθήκης διαδικασία να καταλήξει σε αποτελέσματα που οι καταγγέλλαντες θεωρούν ανεπαρκή. Εντούτοις, πρέπει να υπομνηστεί ότι η καταγγελία των προσφευγουσών δεν απορρίφθηκε, αλλά εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής. Επομένως, θα μπορέσουν, ενδεχομένως, οι προσφεύγουσες να ζητήσουν τη συνέχιση της διαδικασίας που έχει κινηθεί σύμφωνα με τους κανονισμούς 17 και 99/63, στο πλαίσιο της οποίας θα μπορέσουν να κάνουν πλήρη χρήση των διαδικαστικών τους δικαιωμάτων. Το Πρωτοδικείο δεν παραγνωρίζει το γεγονός ότι θα επέλθει σημαντική καθυστέρηση στην άσκηση των διαδικαστικών αυτών δικαιωμάτων, καθυστέρηση η οποία είναι ωστόσο αναπόφευκτη δοθέντος ότι η σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης διαδικασία προηγείται, εν προκειμένω, αυτής του άρθρου 3 του κανονισμού 17.

112 Υπό τις περιστάσεις αυτές, από την εξέταση της επίδικης αποφάσεως από το Πρωτοδικείο δεν προέκυψε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική ή πραγματική πλάνη ή σε καταφανή πλάνη εκτιμήσεως μη αποφανθείσα επί του ζητήματος αν οι επίμαχοι περιορισμοί στην εισαγωγή δικαιολογούνται από πλευράς άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Επομένως, ο λόγος που αντλείται από την παραβίαση του κοινοτικού δικαίου περί ανταγωνισμού και την παραβίαση ορισμένων γενικών αρχών του δικαίου δεν είναι βάσιμος.

2) *Επί της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως*

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

113 Με την προσφυγή τους οι προσφεύγουσες προέβαλαν παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που επιβάλλει το άρθρο 190 της Συνθήκης. Φρονούν ότι το περιεχόμενο των αιτιολογικών σκέψεων 50 και 51 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αποτελεί επαρκή αιτιολογία προς δικαιολόγηση του ότι η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν οι διατάξεις του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης μπορούν να τύχουν εφαρμογής επί των περιορισμών στην εισαγωγή και στην εξαγωγή στον τομέα του δημοσίου εφοδιασμού. Κατ' αυτές, διαπιστώνοντας ότι οι εν λόγω περιορισμοί δεν δικαιολογούνται, η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε, τουλάχιστον ρητώς, επί του συμβιβαστού του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος με τη Συνθήκη. Με το υπόμνημά τους απαντήσεως οι προσφεύγουσες προσέθεσαν ότι η έμμεση απόρριψη της καταγγελίας τους, που έγινε, κατ' αυτές με την προσβαλλομένη απόφαση, δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη, δεδομένου ότι η Επιτροπή παρέλειψε να διευκρινίσει τους λόγους για τους οποίους θεώρησε ότι δεν υφίστατο παράβαση.

114 Εξάλλου, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν, με το υπόμνημά τους απαντήσεως, ότι η προσβαλλομένη απόφαση πάσχει από εσωτερικές αντιφάσεις. Υποστηρίζουν, πρώτον, ότι υφίστανται αντιφάσεις στα χωρία της αποφάσεως που αφορούν τους περιορισμούς στην εισαγωγή και την εξαγωγή οι οποίοι έχουν τεθεί από τους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος. Ισχυρίζονται ότι, έστω και αν ορισμένες από τις αντιφάσεις αυτές μπορούν να εξηγηθούν από κάποιο συντακτικό λάθος, πρόκειται πάντοτε για μια ασυνεπή και ασαφή συλλογιστική και ότι το διατακτικό της αποφάσεως δεν στοιχεί λογικώς με τις αιτιολογικές της σκέψεις.

115 Όσον αφορά τις επιχειρήσεις διανομής, όπως οι προσφεύγουσες, οι τελευταίες υποστηρίζουν ότι υφίσταται αντίφαση μεταξύ της αιτιολογικής σκέψεως 54 της αποφάσεως με τίτλο «Συμπέρασμα», κατά την οποία οι περιορισμοί στην εξαγωγή, όχι όμως και οι περιορισμοί στην εισαγωγή, συνιστούν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, και της αιτιολογικής σκέψεως 38, όπου η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η διατήρηση σε ισχύ του άρθρου 21 της OVS αντίκειται προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, χωρίς να διακρίνει μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών.

116 Εξάλλου, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι το διατακτικό της αποφάσεως αντιφάσκει προς τις αιτιολογικές σκέψεις 38, 52 και 54, κατά το μέτρο που στο διατακτικό αυτό δεν επαναλαμβάνεται, στο σύνολό του, το συμπέρασμα ότι οι περιορισμοί στην εξαγωγή που έχουν επιβληθεί στους διανομείς συνιστούν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, χωρίς να δικαιολογούνται από το άρθρο 90, παράγραφος 2.

117 Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η αιτιολογία της αποφάσεώς της χαρακτηρίζεται από λογική και συνέπεια και, επομένως, δεν υφίσταται παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Κατ' αυτές, οποιαδήποτε κρίση σχετικά με το άρθρο 21 της OVS συνεπάγεται αναπόφευκτα κρίση σχετικά με το άρθρο 34 του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος εφόσον και τα δύο αυτά άρθρα περιέχουν όμοιες διατάξεις. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η περιεχομένη στις αιτιολογικές σκέψεις 50 και 51 της προσβαλλομένης αποφάσεως αιτιολογία είναι επαρκής. Υπενθυμίζει ότι, έστω και αν η αιτιολογία αυτή αποτελεί ταυτόχρονα και έμμεση απόρριψη της καταγγελίας των προσφευγουσών, η απόφαση έχει ως αποδέκτες τη SEP και τους τέσσερις παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος.

118 Η Επιτροπή φρονεί ότι οι αιτιάσεις που οι προσφεύγουσες αντλούν, στο υπόμνημά τους απαντήσεως, από τις εσωτερικές αντιφάσεις της αποφάσεως έχουν προβληθεί εκπροθέσμως. Ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγουσες δεν έχουν έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής όσον αφορά τις αιτιάσεις που αντλούνται από τις ασυνέπειες της αποφάσεως ως προς τους περιορισμούς στην εισαγωγή και την εξαγωγή που έχουν επιβληθεί στις εταιρίες παραγωγής.

119 Η Επιτροπή αρνείται ότι υφίσταται ασυνέπεια μεταξύ των αιτιολογικών σκέψεων 38 και 54 της αποφάσεως, σχετικά με τις εισαγωγές από τους διανομείς. Κατ' αυτήν, η αιτιολογική σκέψη 38 δεν αποτελεί παρά ενδιάμεσο συμπέρασμα. Φρονεί ότι, στην αλληλουχία της υπό κρίση υποθέσεως, η εφαρμογή των άρθρων 85 και 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης ανάγεται σε μια και την αυτή εκτίμηση, η οποία αναπτύσσεται σε διάφορα στάδια. Σύμφωνα με την κοινή λογική, πρέπει πρώτα να εξεταστεί αν υφίσταται παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, και κατόπιν να ελεγχθεί αν η προβλεπόμενη από το άρθρο 90, παράγραφος 2, εξαίρεση τυγχάνει εφαρμογής.

120 Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Φρονεί ότι οι ασυνέπειες που υφίστανται μεταξύ της αιτιολογικής σκέψεως 54 και των προηγουμένων αιτιολογικών σκέψεων οφείλονται σε συντακτικό λάθος, πράγμα που δεν δικαιολογεί την ακύρωση της αποφάσεως λόγω ελλείψεως αιτιολογίας. Εξάλλου, εκτιμά ότι οι προσφεύγουσες δεν αντελήφθησαν ότι η Επιτροπή αντλεί, στην αιτιολογική σκέψη 54 της αποφάσεως, το συμπέρασμα από την εξέταση του άρθρου 21 της OVS, απαριθμώντας τους περιορισμούς που, κατ' αυτήν, συνιστούν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, και, ταυτόχρονα, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 90, παράγραφος 2. Επομένως, σύμφωνα με τη SEP, είναι λογικό η μνημονευόμενη στην αιτιολογική σκέψη 38 της αποφάσεως απαγόρευση εισαγωγής να μη περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 54, δοθέντος ότι η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να αποφανθεί επί του συμβιβαστού της απαγορεύσεως αυτής με το άρθρο 90, παράγραφος 2.

121 Σύμφωνα με την παρεμβαίνουσα, η προσβαλλομένη απόφαση δεν αποτελεί έμμεση απόρριψη της καταγγελίας των προσφευγουσών. Επομένως, φρονεί ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να εκθέσει λεπτομερώς, στην απόφασή της, τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσε να διαπιστώσει παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

122 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, προεισαγωγικώς, ότι το γεγονός ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν απευθύνεται στις προσφεύγουσες δεν τις εμποδίζει να προβάλουν λόγο αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Πράγματι, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον που μπορεί να έχουν άλλα εκτός των αποδεκτών μιας πράξεως πρόσωπα, τα οποία όμως η εν λόγω πράξη αφορά άμεσα και ατομικά, να λάβουν εξηγήσεις όταν πρόκειται για την εκτίμηση της εκτάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως (βλ., π.χ., τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 1985, 41/83, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 873, συγκεκριμένα σ. 891, και της 17ης Μαρτίου 1983, 294/81, Control Data κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 911, συγκεκριμένα σ. 928).

123 Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι προσφεύγουσες δεν ανέπτυξαν ένα μέρος των αιτιάσεών τους σχετικά με την αιτιολογία της αποφάσεως παρά μόνο στο υπόμνημά τους απαντήσεως. Ωστόσο, εφόσον πρόκειται για συμπληρωματικά επιχειρήματα προς στήριξη ενός ήδη προβληθέντος με το δικόγραφο της προσφυγής λόγου, οι αιτιάσεις αυτές είναι παραδεκτές ενόψει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

124 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 1963, 24/62, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 909· της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 110/81, Roquette Frères κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1982, σ. 3159· της 17ης Ιανουαρίου 1984, 43/82 και 63/82, VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 19, και του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 1992, Τ-44/90, La Cinq κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1), η αιτιολογία μιας βλαπτικής αποφάσεως πρέπει να είναι τέτοια ώστε να επιτρέπει στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του νομιμότητας και στον ενδιαφερόμενο να γνωρίζει τη δικαιολογία του ληφθέντος μέτρου προκειμένου να μπορεί να προασπισθεί τα συμφέροντά του και να ελέγξει αν η απόφαση είναι ή όχι επαρκώς αιτιολογημένη.

125 Συναφώς, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι στην αιτιολογική σκέψη 50 της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτίθεται σαφώς ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή αποφάσισε, σε σχέση με τον προ της θέσεως σε ισχύ του νόμου περί ηλεκτρικού ρεύματος χρόνο, να αναστείλει τη διαδικασία που είχε κινηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 17 όσον αφορά τους περιορισμούς στην εισαγωγή που είχαν επιβληθεί στις επιχειρήσεις διανομής. Πράγματι, από το εν λόγω κείμενο προκύπτει απεριφράστως η μέριμνα να μη προδικαστεί, στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας, το συμβιβαστό του εν λόγω νόμου με τη Συνθήκη.

126 Η αιτιολογία αυτή παρέσχε στις προσφεύγουσες τα στοιχεία που ήταν αναγκαία για να αμφισβητήσουν, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, τη θεμελιωμένη κρίση της Επιτροπής, πράγμα που προκύπτει, εξάλλου, από τα επιχειρήματα που προέβαλαν κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας. Η αιτιολογία αυτή επιτρέπει επίσης στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του νομιμότητας της αποφάσεως.

127 Ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η αιτιολογία αυτή δεν επαρκεί για να δικαιολογηθεί η προσβαλλομένη απόφαση αφορά, στην πραγματικότητα, το βάσιμο των προβληθέντων από την Επιτροπή λόγων και όχι το ζήτημα αν εκτίθενται επαρκώς, στην προσβαλλομένη απόφαση, οι λόγοι αυτοί. Επομένως, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει, στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτού του λόγου ακυρώσεως, να απορριφθεί.

128 Όσον αφορά την προβαλλομένη αντίφαση μεταξύ των αιτιολογικών σκέψεων 38 και 54 της αποφάσεως σχετικά με τους περιορισμούς στην εισαγωγή, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η διαφορά μεταξύ των δύο αυτών κειμένων εξηγείται από τη θέση που αυτά κατέχουν στην οικονομία της αποφάσεως. Με την πρώτη από τις σκέψεις αυτές συνοψίζεται το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως του άρθρου 21 της OVS από πλευράς και μόνο άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, ενώ με τη δεύτερη λαμβάνεται επίσης υπόψη το γεγονός ότι είναι δυνατόν ορισμένοι περιορισμοί στον ανταγωνισμό να μπορούν να δικαιολογηθούν από το άρθρο 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Δοθέντος ότι η Επιτροπή επιφυλάχθηκε μερικώς ως προς την εξέταση του άρθρου 90, παράγραφος 2, είναι συνεπές με τη δομή της όλης αποφάσεως οι παραβάσεις που η Επιτροπή έλαβε υπόψη στην αιτιολογική σκέψη 54 να μην αποτελούν παρά μέρος αυτών που είχε προηγουμένως διαπιστώσει, χωρίς να έχει εξετάσει ενδεχόμενη δικαιολόγησή τους.

129 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι ο λόγος που αντλείται από την ανεπαρκή αιτιολογία της αποφάσεως δεν είναι βάσιμος.

3) *Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου, κυρίως του άρθρου 6 του κανονισμού 99/63*

130 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19, πρώτο εδάφιο, του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού (ΕΟΚ) του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας το οποίο εφαρμόζεται επί του Πρωτοδικείου δυνάμει

του άρθρου 46, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού, του άρθρου 38, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο ετύγχανε εφαρμογής, κατά την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής, στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, και του άρθρου 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το δικόγραφο προσφυγής πρέπει να περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή των προβαλλομένων λόγων. Τούτο σημαίνει ότι στο δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να διευκρινίζεται σε τι συνίσταται ο λόγος στον οποίο στηρίζεται η προσφυγή, οπότε μια αφηρημένη απλώς προαγγελία του δεν πληροί τις απαιτήσεις του Οργανισμού και του Κανονισμού (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1961, 19/60, 21/60, 2/61 και 3/61, Fives Lille Cail κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 631, και της 5ης Μαρτίου 1991, C-330/88, Grifoni κατά ΕΚΑΕ, Συλλογή 1991, σ. I-1045, συγκεκριμένα σ. I-1067). Συνεπώς, απλή αναφορά σε παράβαση ουσιώδους τύπου, όπως αυτή που γίνεται με το δικόγραφο της προσφυγής, χωρίς συγκεκριμένους ισχυρισμούς σχετικούς με τον παραβιασθέντα τύπο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επαρκής.

131 Βεβαίως, οι προσφεύγουσες ανέφεραν στο υπόμνημά τους απαντήσεως ότι επικρίνουν την Επιτροπή διότι παρέλειψε να τους απευθύνει ανακοίνωση σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63. Ωστόσο, από τα άρθρα 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι απαγορεύεται, κατά τη διάρκεια της δίκης, η προβολή νέων λόγων. Δοθέντος ότι μόλις κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως οι προσφεύγουσες ανέφεραν ότι ο εξεταζόμενος τώρα λόγος αντλείται από τη μη αποστολή ανακοινώσεως σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως εκπρόθεσμος.

132 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προσφυγή κατά της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν οι περιορισμοί στην εισαγωγή που έχουν επιβληθεί στις επιχειρήσεις διανομής μπορούν να δικαιολογηθούν από το άρθρο 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης δεν είναι βάσιμη. Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

133 Με το υπόμνημά τους απαντήσεως στην αίτηση παρεμβάσεως της SEP, οι προσφεύγουσες ζήτησαν, εν πάση περιπτώσει, ενόψει των ανακριβειών και των ασυνεπειών της προσβαλλομένης αποφάσεως, να μη καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, ούτε σ' αυτά της παρεμβάσεως.

134 Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι οι προσφεύγουσες πρέπει να φέρουν τα έξοδά τους. Θεωρεί ότι όσον αφορά την παρέμβασή της δεν είναι ο Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, που τέθηκε σε ισχύ, κατ' αυτήν, την 1η Αυγούστου 1991, αυτός που πρέπει να εφαρμοστεί, αλλά ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Είναι της γνώμης ότι, ακόμα και σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, οι προσφεύγοντες πρέπει να καταδικάζονται στα έξοδα εφόσον ηττώνται ως προς την τελική έκβαση της διαδικασίας.

135 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει εκ προοιμίου ότι ο Κανονισμός του Διαδικασίας τέθηκε σε ισχύ δυνάμει του άρθρου του 130 την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά τη δημοσίευσή του η οποία έγινε στις 30 Μαΐου 1991. Επομένως, ημερομηνία θέσεώς του σε ισχύ είναι η 1η Ιουλίου 1991.

136 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του εν λόγω Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθησαν, πρέπει να καταδικαστούν αλληλεγγύως στα δικαστικά έξοδα. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών, η Επιτροπή δεν συνετέλεσε, λόγω ασαφούς συντάξεως της αιτιολογικής σκέψεως 50 της αποφάσεως, στη γένεση της διαφοράς και ότι, επομένως, παρέλκει η εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού του Διαδικασίας.

137 Όσον αφορά τα έξοδα της παρεμβαίνουσας, πρέπει να σημειωθεί ότι, εφόσον η αίτηση παρεμβάσεως κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Ιουλίου 1991, διέπεται από τον Κανονισμό Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος, υπό τις προκείμενες περιστάσεις, να εφαρμόσει το άρθρο 87, παράγραφος 4, του Κανονισμού του Διαδικασίας και να διατάξει να φέρει η παρεμβαίνουσα τα δικά της δικαστικά έξοδα. Επομένως, οι προσφεύγουσες πρέπει να φέρουν και τα έξοδα της παρεμβαίνουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες αλληλεγγύως στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και αυτών της παρεμβαίνουσας.

Kirschner Vesterdorf

García-Valdecasas Lenaerts Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Νοεμβρίου 1992.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

H. Jung H. Kirschner